
Jesusbarnet og Stefanus

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Jesusbarnet og Stefanus	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Jesusbarnet og Stefanus

Prædikedato . 1943

Prædiken ID Pxxxx43-01

Kilde KMF-nr. 85.06.02 (3 Prædikener, Forlaget Paaskeliljen Struer, 1943, 12-16. Mindeudgave Prædikener, 329-333.)

JESUSBARNET OG STEFANUS

Man har hørt en Del Juleprækener, der formede sig som Anvisning paa at faa Del i Juleglæden. “Og sidder du ensom og sorgfuld, min Ven, og nages du af Tvivl og urolige Tanker, o, saa kom og knæl ved Krybben, og Krybbebarnet skal give dig sin Fred og Del i den himmelske Glæde”. Dertil er ganske kort at sige, at vi ikke har faaet Jesus til at gøre os glade. Det har vi Ib Schönberg til. Gud har ikke paataget sig Rollen som Forlystelsesraad. Det kan være sandt nok, at det at kende Kristus er at være et glad Menneske. Men hvis du vil lære Kristus at kende for at faa befordret dit Velvære, saa gør du dig skyldig i Misbrug af det Hellige. Kristus er Formaal, og den, der vil benytte ham som Middel, er Blasfemist.

Sognets Præst kom en Dag ind i Lægeboligen i Stationsbyen. — Doktorens Frue lukkede selv op, og hendes 3 Aars Dreng, der holdt sin Mor i Kjolen, udbrød ved Synet af Præsten: “Er det nu Jul?” Barnet troede, at Præsten, lige som Nissen, var en Fremtoning, der kun havde Eksistens omkring Juleaften. Det er jo for mange Folkekirkekristne blevet saadan, at Præsten og Nissen løber ud i et, Julegudstjenesten er en Del af Slikkeriet, der hører Juleaften til. Til de mange rare og fornøjelige Ting, der er uundværlige den Aften i Aaret, hører ogsaa den søde, oh, saa søde Fortælling, om det lille Jesusbarn og bagefter to Teskefulde uskadelig Ingemann paa Melodier, der futter som Grannaale i Julelys. Og sidder der altsaa En i Kirken og er lidt mod i Hu og ikke kan faa den rigtige Klang lyttet og lokket frem i “Glædelig Jul!”, saa er der en Pastor med Trøstegrunde.

Hvilken vanvittig og skæbnesvanger Misforstaaelse! Præsten er ikke til for at trøste, saa lidt som Evangeliet er det. Præsten og Evangeliet er til for at gøre Mennesker Helvede hedt. Trøste, det kan de gøre hinanden, det kan de gøre sig selv, Kristus gav sig overhovedet ikke af med at trøste. Præsten og Evangeliet er til for at vise Mennesker Virkeligheden, det er, som jeg nys sagde: For at gøre os Helvede hedt. Saalænge det ikke er sket for os, har vi slet ikke Brug for Himmerig.

Naar Kirken af mange føles som noget aldeles uvedkommende, er det ikke mindst fordi dens Mænd opvarter med noget, Folk ikke aner, de har Brug for; derfor føler de det, som om vi vil prakke dem noget paa. De bor inde i Fastlandet, synes de, og saa kommer vi hæsblæsende slæbende med Cement til Bro.

“Ære være Gud i det højeste, Fred paa Jorden og i Mennesker Guds Velbehag”, sang den himmelske Hærskares Mangfoldighed. Hvad betyder nu det? Kom Englene den Nat med disse Gaver til Jorden? Nej og Ja. De kom jo ikke med dem som noget trolddomsagtigt virkeliggjort: Jorden blev ikke med eet Slag fyldt med Gudsfrygt og Fred og Omgængelighed. Nej, de kom nok med disse Gaver, men de landede med dem som Vaaben fra en Faldskærm. Gudsfrygt, Fred og Næstekærlighed kom Kristus med til sine Disciple, for at de med disse Vaaben skulde underlægge sig Verden og lære Folkeslagene disse Vaabens Brug.

Det lille Jesusbarn er Verdens Frelser og Fredsfyrste, fordi han er Jordens største Krigsherre. Det ser ud, som om der er en skærende Modsætning mellem første og anden Juledags Evangelier: Jesusbarnet og den første Martyr: Stefanus. Der er i Virkeligheden den nøjeste Sammenhæng. Den hedenske Jul med Mad og Drikke og Fest og Familiegåde kan udmærket gaa i Spænd sammen med den kristne, men den kan aldrig i Evighed gøre det ud for den kristne. Jesus selv var jo et Familiemenneske, folkeglad og gildesgæv og dog hele Tiden paa Vej til Korset. Lad os bare synge Ingemann og spise Gaas og samles med vore Børn om det straalende Legetøjstræ, men lad os som kristne Mennesker aldrig glemme, at Jesu Komme til Jord betyder uforsagt Kamp mod det onde, og knæler vi virkelig ved Krybben i andre end sentimentale og uvedkommende Stemninger, saa ser vi, at det lille Barns ene Haand er aabnet og venlig, og den anden knyttet i Blod.

Den Kristnes sande Juleglæde har ikke noget at gøre med visse behagelige og dulmesøde Stemninger inde i os, om, at vi nu kan være saa troende, at hverken Synd eller Sorg eller Død kan bide paa os mer. — Det er muligt, at nogen har en saadan Karakterejendommelighed, at de kan bilde sig selv den Slags ind og sige Gud Tak for det. Sligt er ikke Kristendom, men Hypnose og Selvsuggestion. Nej, den Kristnes Juleglæde det er Glæden ved at have faaet Lov til at være med der, hvor det gaar løs. Den stolte Bevidsthed af at være sendt til Fronten. Jesus er kommen, er givet Menneskeheden i Gave for her paa Jorden at oprette Guds Front; han er Verdens Frelser i samme Grad, som han sejrer over Verden. Kristendommen er fuld af Utroligheder: Treenighed, Jomfrufødsel, Daab og Nadver er nogen af dem. Men det utroligste af det hele, er det, at Gud har Brug for *mig*. Det er saa utroligt, at det var gudsbespotteligt, hvis det ikke var Gud selv, der sagde det til mig. Eja, hvor det fornøjer mig, at sligt Nonsens er livsdyb Visdom. Aah, hvor gør det mig glad, at noget saa utroligt maa være min Tro.

Kirken har ofte i Tidernes Løb svigtet Kristendommen, ja, direkte forraadt den ved at gøre den til en Frelsesanstalt: “Det, det gælder om for dig, er at komme i Himlen, ved at tro det og det og gøre saadan og saadan”.

At være et kristent Menneske er at være knyttet til Kristus — uden at kunne give Grunde, hvorfor man er det. Ikke af Angst for Helvede. Ikke for at sikre sig en Himmerigspart. Som Forældre er knyttet til deres Børn, som Mand føler sig draget mod Kvinde, som det afgørende i et Venskabsforhold altid har noget mystisk i sin dybeste Grund, saaledes er den Kristne forbundet med sin Frelser og Herre. Juleevangeliet fortæller om Fødslen af den Mand, der ved sin mystiske Udstraaling skabte sig en Venneskare, der bestod gennem alle Omskiftelser og voksede fra Aartusind til Aartusind, og hvis høje Maal var at underlægge ham Jorden, drevet af hans Kærlighed og ført af hans Kraft. Andenjuledagsevangeliet fortæller om en af hans første Venner, fortæller med ham som Eksempel om, hvordan Jesu Venner er, naar de er bedst.

“Glædelig Jul”, tilønsker vi hinanden. Det betyder: Gid Gaasestegen maa smage dig (eller Frikadellerne, hvis du ikke har Raad til mere i Aar), gid du maa have noget at putte i Kakkelovnen, gid dine Venner og Kære maa være samlet om dig, saa Træet kan lyse og Salmen kan lyde med sin gamle Glans og sin vante Klang. Og gid det under det altsammen maa leve i dit Hjerte: “Jeg være vil, o Jesus mild, hvor du mig helst vil have”. — “Jamen, jeg er saa fuld af Vantro og Spøragsmaalstegn, der fordærver mig Juleglæden”. Javel. Men hvem har sagt dig, at du skal have nogen Juleglæde? — Det kunde jo være, at

du for engangs Skyld har bedre af at have en rigtig skidt Jul. Bild dig ikke ind, du forvente Barn, at Gud er den store Julenisse, der i sin Sæk har en Slags Elektromagnet, der kan stille dine Hjerneceller saadan paa Højkant, at det hele bliver indlysende for dig, og du kan have det hyggeligt og være i Harmoni og Humør. — Min kære Ven, til det Brug kan du af din Læge muligvis faa et Coffeinpræparat; det plejer at jage Blodet til Hjernen og klare Begreberne, faa en til at se lyst paa Tingene. Det har ingenting med den rette Juleglæde at gøre. Den rette Juleglæde det er den, at du, hvor meget eller lidt du forstaar af det, ejer Kristus, og at du gaar, hvor han vil. Den sande Kristendom er ikke Tro paa Jomfrufødsel og Kødets Opstandelse; den sande Kristendom er, at du er god ved dine Tjenestefolk.

(Og god betyder naturligvis ikke, at du er et Mæhæ, der tillader dem alt muligt, men at du forlanger deres Skyldighed af dem og saa selv har Hjerte for dem).

Du har mange Tjenestefolk, der skal hjælpe dig med at leve et værdigt Menneskeliv. Du har f. Eks. Sandheden. Vær god ved den. Den har givet sig i dit Brød, for at du skal bruge den flittigt. Lad ikke Vorherre se, at du ringeagter dens Tjeneste. Den er sommetider dyr at have til at gaa sig til Haande. En Mand som Stefanus kostede den f. Eks. Livet. Der var ogsaa en anden af Vorherres Kammerater, den kostede Livet. Men det var, fordi han ikke brugte den. — Han hed Judas Iskariotes. Hvem af de to Jesudisciple vil du helst ligne, om det kommer saa vidt?

Den stakkels Kristenhed, hvor har den dog mange Gange nemmet lidet af Kristendommen! Den er muggen, hvis den ikke er juleglad. Uden nogensinde at have gjort Guds Gerning gør den Krav paa Guds Velgerninger. Man kan ikke paa eengang være Morder og have en god Samvittighed. Hvordan kan du forlange, at Gud skal give dig Glæde, o Menneske, du, som aldrig har gjort din Næste glad? Gaa først hen og forlig dig med din Bror og kom saa til Kirkens Juletræ.

Jeg ønsker dig, min Tilhører, en glædelig Jul, d.v.s. at Kristus maa bo i dit Hjerte, at du faar din Plads i den jordiskhimmelske Hærskare, hvis Sang er Ære til Gud, Fred over Jorden og i Mennesker Velbehag. At synge er at kæmpe. For Aandens Maal i Troskab mod det Hellige.

Giv Gud Ære! Død og Fordærv over dem, der vil Verdens Krige! Lad Fredens Gerning fremmes! Lad Menneskene holde op med at være Dyr og gøre Skridt frem paa Udviklingens Vej mod at blive til Mennesker i Guds Billede.

Amen!